

ПАНКРЕАТИТ СОБАК

Падалка М.О., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **Землянський А.О.**, к. вет. н, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Вступ. Здорова підшлункова залоза забезпечує ефективне перетравлення їжі, засвоєння поживних речовин і контроль рівня цукру в крові. Це особливо важливо для собак, оскільки вони потребують правильного харчування для збереження здоров'я протягом всього життя. Захворювання підшлункової залози можуть призвести до неправильного перетравлення їжі, гастроінтестинальних розладів, недостатньої ваги або навіть до серйозних захворювань, таких як цукровий діабет та ін.. Профілактика захворювань підшлункової залози собаки включає збалансоване харчування, уникання шкідливих продуктів та регулярні візити до ветеринарного лікаря, для оцінки стану здоров'я та вчасного виявлення можливих проблем. Оскільки підшлункова залоза відіграє важливу роль у травленні, виробляючи ферменти які допомагають розщеплювати їжу, гормони які регулюють рівень цукру в крові, ці заходи сприяють загальному здоров'ю та довголіттю вашого улюбленця [1,2].

Мета дослідження. Визначити поширення, клінічні прояви, методи діагностики та лікування за панкреатиту в собак на основі власних досліджень, архівних даних кафедри та даних аналізу літератури.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження виконувалися на базі кафедри терапії і клінічної діагностики НУБіП, м. Київ, проводили аналіз даних досліджень собак за панкреатиту, оцінку результатів досліджень щодо розповсюженості та перебігу захворювання на основі даних анамнезу, характерних клінічних ознак, даних лабораторного дослідження та візуальної діагностики.

Результати дослідження. Панкреатит - це запалення підшлункової залози, що досить часто може виникати у тварин, зокрема в собак. Нами було встановлено, що панкреатит у собак є серйозним запальним захворюванням, що впливає на підшлункову залозу, яка відповідає за вироблення травних ферментів та інсуліну. Розповсюженість панкреатиту у собак може значно варіюватися залежно від основної причини хвороби, тяжкості запалення та індивідуальних факторів що впливають на здоров'я тварин. За даними Abhilaasha, Chandrasekaran, Kavitha, Vairamuthu у сорока собак з анамнезом гострого початку блювання, болю в животі та анорексії було перевірено гострий панкреатит за допомогою рентгенографії, ультразвукового дослідження черевної порожнини та підтверджено тестом на панкреатичну ліпазу. З них чотирнадцять собак виявили позитивний результат на гострий панкреатит за допомогою УЗД черевної порожнини, з яких рівень панкреатичної ліпази був позитивним у дев'яти собак. Серед них 64,3 % становив вторинний гострий панкреатит, а 35,7 % - первинний гострий панкреатит. Найвища поширеність спостерігалася у самців, незалежно від вікової групи [3].

Також за довготривалої годівлі тварин сухими кормами, небезпечним фактором є наявність прострочених кормів із прогірклим жиром та вільний доступ тварини до зіпсованого корму. Вагомим етіологічним фактором є травми та використання хворим тваринам лікарських засобів, які могли бути причиною запалення підшлункової залози (сульфаніламід, фуросемід, естрогени, метронідазол, тетрациклін тощо). Це запалення може бути спровоковане також дієтою (жирні страви), ожирінням, інфекцією та деякими метаболічними порушеннями.

Згідно клінічних досліджень, клінічні симптоми панкреатиту є досить типовими, але неспецифічними. Панкреатит зазвичай починається із запалення в самій підшлунковій залозі. При запаленні підшлункової залози вона починає виділяти травні ферменти передчасно, що може призвести до пошкодження навколишніх тканин та органів. Запалення може

поширитися на сусідні органи, такі як печінка, жовчний міхур та тонка кишка. Це обумовлює такі клінічні ознаки як: різка втрата апетиту, блювання, загальна слабкість, малорухливість, швидко прогресуюче зневоднення організму, тахіпное, анемічність видимих слизових оболонок кон'юнктиви і ротової порожнини, гіповолемія, олігурія. Стінка черевної порожнини при пальпації напружена та болюча. У окремих випадках спостерігаються діарея, у деяких тварин спостерігався метеоризм, порушення перистальтики. На УЗД зміна контура паренхіми (нерівність, нечіткість) та розмірів самої залози [4].

У важких випадках запалення та пошкодження, спричинені панкреатитом, можуть призвести до виникнення вторинних ускладнень, таких як перитоніт (запалення черевної порожнини), панкреатичні абсцеси, сепсис (зараження крові) та множинна органна недостатність. Ці ускладнення можуть бути загрозливими для життя, за відсутності своєчасного лікування. У деяких випадках панкреатит може стати хронічним, що призводить до постійного запалення та рубцювання підшлункової залози. Хронічний панкреатит може спричиняти постійні проблеми з травленням, погіршення харчування, цукровий діабет або панкреатичну недостатність (нездатність виробляти достатню кількість травних ферментів). За нашими даними собаки, які мали в анамнезі панкреатит, мають збільшений ризик рецидиву, що може призвести до подальших ускладнень та загострення запалення навколишніх тканин та органів [5].

Ветеринарна діагностика на панкреатит є комплексною і включає дані анамнезу, клінічні ознаки та спеціальні методи діагностики такі як ультразвук, комп'ютерна томографія або магнітно-резонансна томографія, що можуть розкрити ступінь запалення та його розповсюдження на сусідні тканини. Ці методи візуальної діагностики можуть допомогти ветеринарам оцінити тяжкість стану та розробити відповідний план лікування [5,6].

Лікування панкреатиту у собак зазвичай включає підтримуючу терапію, таку як голодування для зменшення навантаження підшлункової залози, внутрішньовенне введення рідин для забезпечення гідратації, зняття болю, лікування протиблювотними препаратами, і за необхідності, антибіотики, для лікування вторинних інфекцій. Рекомендовані дієти з низьким вмістом жиру, для контролю симптомів і запобігання подальших випадків. У важких випадках або при наявності ускладнень показане стаціонарне лікування і інтенсивна терапія. Рання діагностика та лікування є ключовими для покращення прогнозу панкреатиту у собак [6,7].

Висновок. Захворювання панкреатитом у собак не є рідкісним явищем та має значний вплив на їхнє здоров'я. Через різноманітні причини, включаючи харчові алергії, травми та харчові отруєння, панкреатит може виникати у різних породах та вікових груп собак. Аналіз проведених досліджень підтверджує, що ця патологія має важко діагностується та має різноманітні клінічні симптоми у собак. За результатами наших спостережень, панкреатит у собак може бути супроводжуваний наступними клінічними ознаками: різка втрата апетиту, блювання, загальна слабкість, малорухливість, швидко прогресуюче зневоднення організму, тахіпное, анемічність видимих слизових оболонок кон'юнктиви і ротової порожнини. За ультразвукового дослідження підшлункової залози у собак спостерігається зміна контурів паренхіми (нерівність, нечіткість) та розмірів залози.

Аналіз дослідження підкреслює важливість ранньої діагностики та лікування за панкреатиту в собак та вказує на значення подальших досліджень для розвитку більш ефективних методів діагностики та лікування цієї патології у ветеринарній медицині.

Бібліографічний список:

1. Mansfield, Caroline. "Pancreatitis in the Dog." *Clinical Small Animal Internal Medicine* (2020): 591-600.
2. Cridge, Harry, et al. "Advances in the diagnosis of acute pancreatitis in dogs." *Journal of Veterinary Internal Medicine* 35.6 (2021): 2572-2587.
3. Abhilaasha, C. M., et al. "Prevalence of acute pancreatitis in dogs." *Journal of Animal Research* 10.3 (2020): 453-458.

4. Чеканцева, Д. Ю., Канівець, Н. С., Каришева, Л. П., & Боброва, В. В. (2020). ДІАГНОСТИКА ГОСТРОГО ПАНКРЕАТИТУ В СОБАКИ: КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК З ВЕТЕРИНАРНОЇ ПРАКТИКИ. *Scientific Progress & Innovations*, (3), 227-232.
5. Sin-Wook Park, Keon Kim, Ock-Kyu Kim, Woong-Bin Ro, Chang-Min Lee, Evaluation of plasma prealbumin as a novel inflammatory biomarker in dogs: a pilot study, *Frontiers in Veterinary Science*, 10.3389/fvets.2023.1142535, 10, (2023).
6. Zemlianskyi, Andrii, et al. "Informativity of lipid metabolism indicators for diagnostics and estimation of the effectiveness of treatment of dogs with pancreatitis." *ScienceRise: Biological Science* 3 (28) (2021): 26-32.
7. Cridge, Harry, et al. "New insights into the etiology, risk factors, and pathogenesis of pancreatitis in dogs: Potential impacts on clinical practice." *Journal of Veterinary Internal Medicine* 36.3 (2022): 847-864.